

A munkásszülők gyermekeiért

A JOSÁG és az emberszív mennyiségét formula-kifejezhetetlen fogalom. Mégis ha azt mondjuk: napköziotthon, bölcsőde, játszótér, gyermekotthon, gyermekváros — akkor a munkások, mérnökök munkájára, filléreire, forintjaira gondolunk, amelyekből születtek ezek az intézmények, létesítmények. Azokra az édesanyákra is gondolunk, akik a szülői munkaközösségekben tevékenykednek, s a napi munka után kötnek, horgolnak, hímeznek, vagy játékok készítenek, hogy gyermekeik második otthonai, árváink lakószobái kedvesebbek, szebbek legyenek.

Öröm tölti el az emberi szívet, ha arra gondol, hogyan mozdult meg az ország másfél éve az elhagyott, nehézsorban élő gyermekek jövőjéért és adta össze forintjait a dolgozó nép, hogy gyermekvárost létesítsünk. E nagyszerű mozgalom mellett természetesen kisebb, de jelentős az a kezdeményezés, amit néhány hete az üzemi nöbizottságok vezetőinek tanácskozásán indítottak el. Munkásanyák tették szavá: osszuk meg a dolgozó asszonyok gyermeknevelési gondjait, teremtsünk Szegeden több lehetőséget a gyermekek iskolán kívüli foglalkoztatására.

ÖSZTÖNZÉS e javaslat arra, hogy a társadalom nyújtsa erős kezét a gyermeki kezek után, hogy vigyázzunk rájuk, míg a szülő dolgozik. Napközi otthonaink, iskoláink tanulószobái sok gyermeket fogadnak be naponta, ahol gondot viselnek rájuk. Bármilyen sokat is, de nem mind, akinek védő, gondozó kar kellene. Nem, mert még nem tudunk annyi napköziotthont építeni, hogy minden rászorult befogadjanak. Ezért méltó nagy figyelemre a nöbizottsági vezetők javaslata, amely most ismét elhangzott az SZMT székében, egy szakszervezeti aktív tanácskozáson. Az SZMT elnöke így válaszolt a javaslattevőnek: a kezdeményezés megvalósítható. A szakszervezeti művelődési házakban, mindenféle a városban, ahol ilyen van, egy-egy szobát berendezhetünk

bá sok gyermeket fogadnak be naponta, ahol gondot viselnek rájuk. Bármilyen sokat is, de nem mind, akinek védő, gondozó kar kellene. Nem, mert még nem tudunk annyi napköziotthont építeni, hogy minden rászorult befogadjanak. Ezért méltó nagy figyelemre a nöbizottsági vezetők javaslata, amely most ismét elhangzott az SZMT székében, egy szakszervezeti aktív tanácskozáson. Az SZMT elnöke így válaszolt a javaslattevőnek: a kezdeményezés megvalósítható. A szakszervezeti művelődési házakban, mindenféle a városban, ahol ilyen van, egy-egy szobát berendezhetünk

tanuló-, vagy foglalkoztatóteremmé. Ha másképpen nem, hát társadalmi munkában még a gyermekfelügyeletet is meg lehet szervezni.

OTT helyben az egyik idősebb nyugdíjas munkás azt kérte, hogy őket se hagyják ki a számításból. Közülük is sokan vállalkoznának a gyermeki felügyeletre ezekben a rögtönzött napköziotthonokban, míg a gyermekek szülei dolgoznak. S lám, a gondolat tettekké érik. A szakszervezeti aktív tanácskozáson már konkrét formát öltött a javaslat. Ha szélesedik a mozgalom, többen fognak össze, akkor a kezdeményezés elültetett fája még az idén terebélyes lesz.

Elkészült az Ingatlankezelő Vállalat új szerelőműhelye

A Szegedi Ingatlankezelő Vállalat lakatos-, asztalos-, bádigos- és hegesztőműhelye eddig a Tolbuhin sugárút 22 szám alatt, a Jósika utca több házában volt szétszórva. Ez nehezítette és zavarta a munkát. A vállalatfejlesztési alaptól most nagy, modern műhelyt építettek a vállalat központjában, a Jósika utca 21. szám alatt.

A nagy szerelőműhelyt most adták át rendeltetésének. A vállalat szakmunkásai készítettek el a műhelyt és így több, mint százezer forintba került. Most már a lakatosok, a vízvezeték-szerelők, a bádigosok is külön

műhelyben dolgoznak. Eddig a Tolbuhin sugárút összesüfolya — huszonegyen egy kis teremben — dolgoztak. A nagy műhelyben külön helyiséget kaptak a hegesztők és a kovácsok is. A vállalat és a munkások motorjai, kerékpárjai részére garázst építettek itt.

Természetesen a szociális épületek sem hiányoznak. Modern fürdő, öltöző és irodahelyiség épült. Rövidesen használhatják a fürdőt is, jelenleg a szerelési munkákat végzik.

A Tolbuhin sugárút 22 alatt a ház felújításával együtt a volt műhelyt lakássá alakítják át.

Aki a város minden utcájában

Beszélgetés egy kerékpáron járó utcaseprővel

— Sok a Jehullott levél ilyenkor őszszel — jegyzem meg csak úgy, mint mikor az időjárásról beszélgetnek az emberek.

— Bizony nehézsőpreni — válaszol Sárkány János bácsi, aki már akkor utcaseprő volt Szegeden, amikor én születtem. Aztán szomszédok voltak éveken át s most ismét összetalálkoztunk. Idézem néki a régi közös emlékeket, — ő még régebbiről beszél.

— Annak története van, hogy mi odakerültünk a Jakab Lajos utcai nagyházba. Az apám is utcaseprő volt és gyűjtögtünk nagykeservesen pénzt, hogy vegyünk egy kis házat. Már le is foglalóztuk, amikor olyan szűk esztendő jött huszonkettőben, hogy az anyám eladta a párnákat, dunnákat azért, mert kellett enni valóra. Elvezett a foglaló, a ház és én is utcaseprő lettem. Eppen harmincöt évvel ezelőtt.

— És milyen volt akkor és most milyen az élete?

Gondolkodik a kérdésen, súlyosnak véli, emlékei tornyosulnak, szemét összehúzza és csak néhány epizódot említ: — Sőpörtem én már szinte a város minden utcáját. Sokszor beosztották a Széchenyi tér környékére. Amikor jöttek az előkelőségek, felhúzták orrukat s azt mondták: »Ne poroljon.« De olyan fölényesen, előkelően. Mi voltunk a lenézett utcaseprők. Egyszer a Széchenyi teret takarítottam. Elébe álltak részeg úrfik, ellöktek a kocsimtól, aztán egymást tologatták benne. Volt ilyen eset éppen elég. Sőtétben keltünk, reggel 5-re jártunk dolgozni és toltuk a kocsi, sőpörteg este 6-ig. 16 pengő volt a heti keresetem. Otthon meg — tudja — volt

söpört már

berek, csomagokkal térnek haza, ott mennek el mindennap előttem. Ennekem sem volt ilyen viharok. Most ez is jár. És hányszor kaptam már jutalmat. A keresetet is szépen be lehet osztani. Én meg olyan úr lettem, hogy kerékpárral járok szemetet sőpreni...

(- ts - r)

A BOLYAI INTÉZET

és a nagyvilág

A Természettudományi Kar Bolyai Intézete Szeged egyik igen jelentős tudományos intézménye, a város szellemi életének egyik gyújtópontja.

1

Az intézet három tanszékvezető professzora: Kalmár László, Rédei László és Szőkefalvi-Nagy Béla akadémikusok kutatásait, eredményeiket figyelemmel kísérik az egész világon. Rédei László »Algebra« című munkáját most adják ki Berlinben németül. Szőkefalvi-Nagy Bélának, az azóta elhunyt Riesz Frigyes akadémikussal közösen írt monográfiája, a »Funkcionálisról« francia, angol, orosz és német fordításai után most japán nyelven is napvilágot lát Tokióban. Kalmár László »gondolkodógépét« megtekinteni egyetlen Szegedre látogató külföldi tudós sem mulasztja el, sőt két szovjet kutató: Csajkovszkij és Jersov, a Szovjet Tudományos Akadémia Számítási Központjának munkatársai azért látogattak néhány héttel ezelőtt Szegedre, hogy Kalmár professzor gépét tanulmányozzák. A logikai gép lassan ugyanúgy a város nevezetességei közé fog számítani, mint a halászlé, vagy a pillangós papucs.

A két szovjet kutatón ki

vül más külföldi tudósokat is vendégül látott az elmúlt hetekben az intézet. Berzanszkij szovjet professzor, az Ukrán Szovjet Tudományos Akadémia matematikai kutató intézetének munkatársát és S. Marcus bukaresti matematikust a közös kutatási terület, s a funkcionális-analízis szegedi eredményei iránti érdeklődésük hozta el Szegedre. Így voltak néhány napig a Bolyai Intézet vendégei. Csakalov szófiai professzor, a Bolgár Tudományos Akadémia tagja, az intézet könyvtárának tanulmányozása végett járt Szegeden. Három héttel dolgozott Szőkefalvi-Nagy Béla professzor tanszékén Ciprian Foias fiatal román kutató a funkcionális-analízis körébe vágó tanulmányán, s néhány nappal ezelőtt utazott vissza Romániába, miután Budapesten is tartott egy előadást kutatásairól.

2

Az intézet könyvtára Magyarországon a legteljesebb matematikai szakkönyv- és folyóiratgyűjteménnyel rendelkezik, de külföldi vonatkozásban is előkelő helyet foglal el. Ugyancsak nagy nemzetközi érdeklődésnek örvend az 1922 óta évenként rendszeresen megjelenő »Acta Scientiarum Mathematicarum«, a Szőkefalvi-Nagy Béla professzor által szerkesztett matematikai szakfolyóiratuk is. Az intézet és az ország matematikusainak tanulmányai mellett az egyes számokban rendszeresen szerepelnek neves külföldi tudósok hosszabb-rövidebb értekezései. Így a most nyombán lévő 1958-as, számba három román, egy amerikai és két brazil matematikus írt tanulmányokat.

3

Természetesen a sokrétű tudományos munka mellett eredményesen elvégzi a Bolyai Intézet a tanárképzésben ráharuló feladatokat. A matematika-fizika és matematika-ábrázoló geometria szakok mellett a múlt évtől kezdődően alkalmazott matematikus szakon is folyik a hallgatók képzése. A Bolyai Intézet tehát egyrészt munkatársainak a nemzetközi tudományos életben kivívott tekintélyével, kutatásaiért és eredményeikért jelentőségével, másrészt pedig a hallgatók oktatása feladatának lelkiismeretes ellátásával is elismerést érdemel.

(P - P)

Országos politechnikai anketót rendeznek Szegeden

A politechnikai oktatás bevezetésében a szegedi Radnóti Miklós Gimnázium igen

szép eredményeket ért el és mondhatni, hogy e munkája országos érdeklődést váltott ki. Ennek köszönhető, hogy itt e gimnáziumban rendezik meg a politechnikai oktatással kapcsolatos gyakorlati problémákat tárgyaló országos anketót. Ezt a Művelődésügyi Minisztérium és a szegedi tanács művelődésügyi osztálya kezdeményezte a gimnáziumok és a politechnikai oktatással foglalkozó általános iskolák részére. Célja az, hogy az elméleti megbeszélések mellett, a gimnáziumban elért eredmények bemutatásával

segítséget, gondolatokat ajánlanak a gyakorlati foglalkozásokat bevezető iskoláknak, egyben pedig hasznos tapasztalatcserét is folytassanak

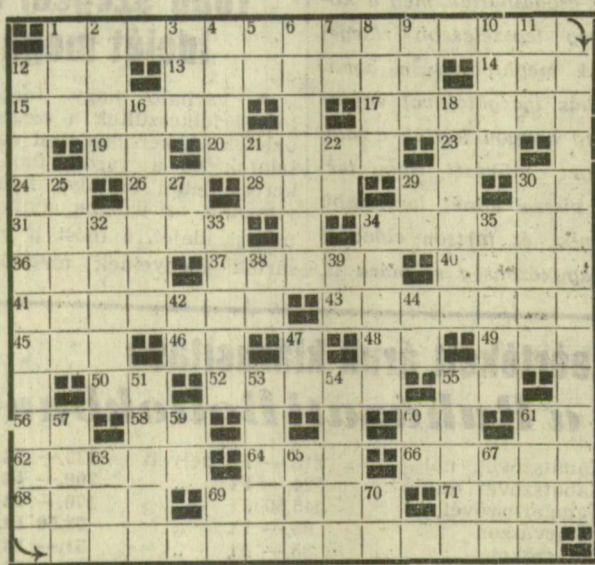
egymás között a politechnikai oktatással már foglalkozó iskolák nevelői.

Az országos anketót a Radnóti Miklós Gimnázium igazgatójának tájékoztató előadása után a résztvevők megtekintik az iskola politechnikai tanműhelyeit és ismertetik az itt kialakult gyakorlati eljárásokat. Az anketó második napján kerül sor az iskolában látott politechnikai oktatás módjának megbeszélésére és ekkor számolnak be az iskolák küldöttei a náluk elért eredményeikről, illetve terveikről.

Mintegy 500 küldött megjelenése várható

a januárra tervezett anketón, amelyen a Művelődésügyi Minisztérium és a Pedagógiai Tudományos Intézet politechnikai kutató munkaközösségének szakportvezetői is részt vesznek.

ADY ENDRÉRŐL

A 81 évvel ezelőtt született nagy magyar költőnknek, Ady Endrénének verséből idézzük a vízszintes 1. sorban. A függőleges 12. sorban egyik szép versének címét közöljük.

VÍZSZINTES SOROK:

1. Egy ismert Ady-versből idézzük. (A zártbetűk sorrendje: z, y, o, j, o.) 12. Gyulladás. 13. Pontosan célba vessz. 14. Visszafelé megy. 15. Keménygumi, szigetelésre használják. 17. Lásd el a papirokat a neveddel! 19. Helyrag. 20. Fás terület. 23. Távolodást kifejező igekötő. 24. A kés fontos része. 26. Nagy írónk névbutái. 28. Ezen a helyen. 29. Fényes fém. 30. Kicsinyítő képző. 31. a »van« ige egyik jövő idejű alakja. 34. Amikor a fényképész láthatóvá teszi a

filmet. 36. Ritka, vékony szövetyag. (Az utolsó betűre ék. tehetünk.) 37. Az ebédhez tartozik. 40. Becézett női név. 41. Ilyen a zöld gyümölcs. 43. Elejtárs. 45. Etludjonit. 46. Azonos betűk. 48. Személynév. 49. Idegen női név. 50. Azonos mássalhangzók. 52. Régies kérdőszó. 55. Sas Dezső. 56. Holnapelőtt. 58. Betű, ahogy kiejtem. 60. Bácsi, röviden. 61. Aaaaaa. 62. Nagyon-nagyon, régi. 64. Helyrag összekeverve. 66. Efel tulajdonna. 68. Redő. 69. Személynév. 71. Idegen ital, névelővel.

FÜGGŐLEGES SOROK:

1. Utóhangszer. 2. Nemcsak. 3. SEI. 4. ALTE. 5. Gátzések. 6. Idegen hosszúságú. (Két szó). 7. Szörnyű tettet követ el. 8. Nemcsak

rám és rád, hanem... 9. GLR. 10. Szovjet hegység. 11. Helyrag. 12. Egy szép Ady-vers címe. (A zárt betűk sorrendje: v, e, i, s, d). 16. Magyar... 18. Becézett férfinév. 21. Sirdogál. 22. Személynév, tárgyesetben. 25. Ilyen költemény is van. 27. Kicsinyítő. 29. Sertéspalota. 30. Elkerül. 32. Lelőgő, hosszú ruhadarab. 33. Kicsi — németül. 34. A Noszty fiú... Tóth Marival. 35. Reped. 38. Betű, kiejtés szerint. 39. Egy másik, ugyancsak kiejtés szerint. 42. Római 51-es. 44. A mélybe. 47. Római 2000-es. 51. Az idő mértéke, régi helyesírással. 53. »E« tisztség. 54. Híres nótaköltő. 55. Viszszahatás! 57. Az Alföld kedves fája. 59. Mutatószócska. 60. Igekötő. 61. Női név. 63. ONZ. 65. Negyvennyolcas tábornok. 67. Én, latinul (EGO). 69. Kóris páros betű. 70. A függőleges 59. visszafelé.

MEGFEJTÉSEK — NYERTESEK:

A megfejtést péntek délig lehet beküldeni szerkesztőségünkbe, Szeged, Sztálin sétány 10., II. emelet címre. A borítékra, vagy a levelezőlappal kérjük ráírni: Rejtvény. Megfejtésül a vízszintes 1. és a függőleges 12. sor megfejtését kell beküldeni.

A múlt vasárnapi kereszt-rejtvény megfejtése: **Hát akkor, hogy választottak képviselőnek.**

Könyvet nyertek: Rivészi Márta, Sofró Ferencné, Kozári Oszkár szegedi és Tápodi Ferenc dorozsmai megfejtők.